

Parametry specyficzne dla zakładu ubezpieczeń

jako metoda poprawy adekwatności wartości wymogów
kapitałowych

Maciej Zabój

13 grudnia 2023 r.

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń „Zamknięcie Roku 2023”

Wprowadzenie

Poglądy i opinie wyrażone w niniejszym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG

Spis treści

01	Dlaczego USP?	4
02	USP – generalne metody i etapy wdrożenia	8
03	Pakiet aplikacyjny i korzyści USP dla TU	15

01

Dlaczego USP?

Kiedy warto rozważyć USP?

Unikalny profil ryzyka

- profil ryzyka, który znacząco odbiega od założeń zawartych w standardowej formule

Lepsze modele pomiaru ryzyka

- włączenie ich do USP może prowadzić do bardziej zniuansowanej i dokładnej oceny wymogów kapitałowych

Ulepszone strategie ograniczania ryzyka

- jeżeli zakład ubezpieczeń wdrożył solidne strategie ograniczania ryzyka, które nie są w pełni uwzględniane w standardowej formule

Produkty złożone i unikalne

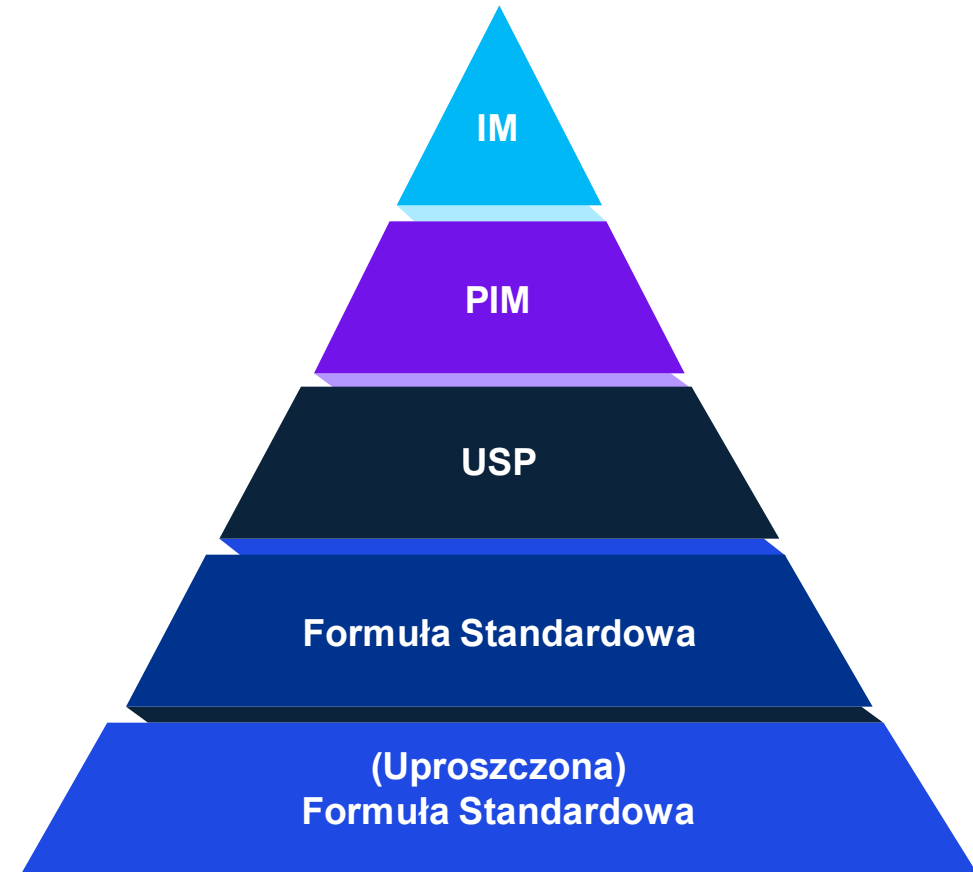
- jeżeli zakłady ubezpieczeń oferują złożone i unikalne produkty ubezpieczeniowe, które nie są dobrze ujęte w standardowej formule

Stabilność i perspektywa długoterminowa

- jeżeli zakład ubezpieczeń ma stabilny i ugruntowany profil ryzyka w perspektywie długoterminowej, bardziej odpowiednie mogą być USP

Dlaczego USP?

Jeżeli obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie ze standardową formułą nie jest właściwe ze względu na profil ryzyka danych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji znacznie odbiega od założeń leżących u podstaw obliczeń według standardowej formuły, organy nadzoru mogą (...), wymagać od tych zakładów zastąpienia części parametrów stosowanych w obliczeniach według standardowej formuły parametrami właściwymi dla tego zakładu przy obliczaniu modułów ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach na życie, innych niż na życie i zdrowotnych, **(Artykuł 110, 2009/138/WE)**

Regulacje dotyczące parametrów specyficznych

Dyrektywa Solvency II

Art. 104, 111 – określają możliwość i delegują do aktów niższego rzędu

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2015/35 z Załącznikami

Art. 218 Podzbiór parametrów standardowych, które mogą zostać zastąpione parametrami specyficznymi dla zakładu

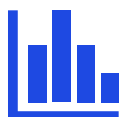
Art. 219 Kryteria danych

Art. 220 Standardowe metody obliczania parametrów specyficznych

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2015/498

z dnia 24 marca 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedury zatwierdzania przez organy nadzoru stosowania parametrów specyficznych dla danego zakładu zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE

Wytyczne EIOPA

Guidelines on undertaking-specific parameters (EIOPA-BoS-14/178 EN)

02

**USP – generalne
metody i etapy
wdrożenia**

USP – możliwe ścieżki wdrożenia

USP mogą zostać wprowadzone

01

na wniosek zakładu po zatwierdzeniu przez organ nadzoru (pakiet aplikacyjny)

02

na podstawie uzasadnionej decyzji organu nadzoru:

- *jeśli profil ryzyka zakładu ubezpieczeń odbiega znacząco od założeń dla obliczeń formułą standardową, np. gdy rozkład jest ten sam ale inna zmienność*
- *prośba organu nadzoru zawiera zakres zmian oraz przyczyny, natomiast harmonogram czasowy powinien być wspólnie uzgodniony*
- *zakład ubezpieczeń ma prawo wyboru metody wyznaczania USP*

USP - Ogólne zasady

- Parametry własne (specyficzne) zamiast parametrów standardowych
- Moduły ryzyka ubezpieczeniowego:
 - *życie*
 - *majątek*
 - *zdrowotne*
- Zakres stosowania:
 - *odchylenie standardowe w ryzyku składki*
 - *odchylenie standardowe w ryzyku rezerw*
- Możliwość wykorzystania danych zewnętrznych (oprócz danych wewnętrznych)
- Parametry nie mogą być dobierane pod cel („cherry-picking”).
 - *Na przykład, jeśli własne doświadczenie w zakresie ryzyka rezerw wskazuje na niższe parametry niż standardowa formuła i na odwrót dla ryzyka składki, nie jest właściwe stosowanie jednego, a drugiego nie.*

Metody wyznaczania USP

Zastąpienie parametrów formuły standardowej w zakresie

Ocena danych

Jakość danych

- Dokładność, adekwatność, kompletność danych- analogicznie jak dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
- Szczegółowy zakres danych do każdej metody
- Spójność danych stosowanych w ramach całego zakresu Solvency II
- Zgodność z założeniami metod
- Dobór odpowiednich testów statystycznych

Dane zewnętrzne

- Proces gromadzenia danych jest przejrzysty, możliwy do zaudytowania i znany zakładowi ubezpieczeń
- Dane są wystarczająco porównywalne (założenia dotyczące gromadzenia, przetwarzania i stosowania) jeśli pochodzą z różnych źródeł
- Dane nie są skorygowane o techniki ograniczania ryzyka
- Charakter produktów i profil ryzyka dostawców danych (innych zakładów ubezpieczeń/ reasekuratorów) są podobne do profilu zakładu ubezpieczeń
- Rozkłady prawdopodobieństwa są w dużym stopniu podobne i jednorodne (konieczne dowody statystyczne)

Wymogi wobec danych – wspólne dla wszystkich metod

Perspektywa dwunastu miesięcy

Dane są reprezentatywne dla ryzyka składki lub rezerw, na które zakład ubezpieczeń jest narażony w perspektywie kolejnych 12-stu miesięcy.

Kwoty netto

Dane wyrażone są w wartościach skorygowanych o kwoty należne z umów reasekuracji, które są spójne z umowami reasekuracji i służą zapewnieniu ochrony przez kolejne dwanaście miesięcy

W przypadku ryzyka składki w zależności od rodzaju danej mogą być wyrażone w wartościach brutto

Skorygowane o katastrofy (poza metodą trójkątową)

Dane skorygowane o roszczenia z tytułu katastrof w stopniu, w jakim ryzyko tych roszczeń jest odzwierciedlone w podmodułach dotyczących ryzyka katastroficznego.

Zakres danych

Dla każdej linii biznesowej dane obejmują:

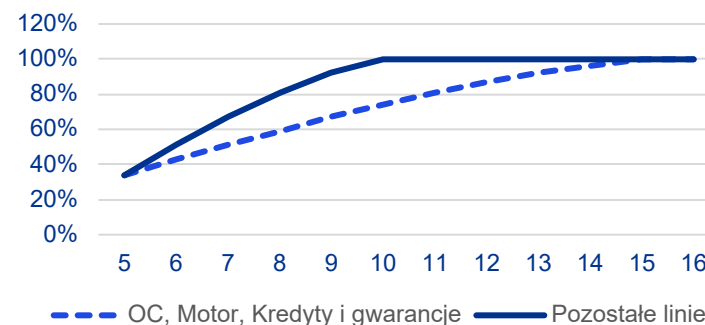
- kwoty płatności z tytułu roszczeń ubezpieczeniowych per rok szkody/rachunkowy i w kolejnych latach jej rozwoju
- koszty związane z obsługą roszczeń i reasekuracji.

Horyzont czasowy

Dane są dostępne dla **co najmniej pięciu** ostatnich lat rachunkowych lub lat szkody.

współczynnik wiarygodności a horyzont czasowy danych

Wymogi wobec danych – dodatkowe wymogi wobec danych specyficzne dla metod

Metoda ryzyka składki

Dla każdej linii biznesowej i roku zajścia szkody dane obejmują dodatkowo:

- najlepsze oszacowania rezerw szkodowych na koniec każdego roku rachunkowego
- składki zarobione w danym roku zajścia szkody

Metoda ryzyka rezerw – podejście lognormalne

Dla każdej linii biznesowej i roku rachunkowego dane obejmują dodatkowo:

- sumę najlepszego oszacowania rezerw szkodowych na koniec roku rachunkowego oraz płatności dokonanych w ciągu roku dla szkód niewypłaconych na początek roku rachunkowego (A)
- najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych na początek roku rachunkowego;

Metoda ryzyka rezerw – podejście trójkątowe

Dla każdej linii biznesowej dodatkowe wymogi w zakresie horyzontu czasowego danych (skumulowane wypłaty szkód):

- dla najstarszego roku szkody dane są dostępne dla co najmniej pięciu kolejnych lat rozwoju szkód
- dla najstarszego roku szkody, dla którego dostępne są dane, skumulowana kwota płatności, obejmuje wszystkie płatności z tych szkód (z wyjątkiem kwot nieistotnych)
- liczba kolejnych lat szkody, dla których dostępne są dane, jest nie mniejsza niż liczba kolejnych lat rozwoju szkód dla najstarszego roku szkód, dla którego dostępne są dane

Proces walidacji danych

Inne kwestie związane z doborem danych

Odpowiedni dobór i korekta danych zgodnie z wymogami określonymi z wytycznych mogą napotkać wiele wyzwań i dodatkowych kwestii, które należy wziąć pod uwagę.

Możliwe wyzwania wynikające z założeń do metod

- ryzyko składki: dane o historycznych najlepszych oszacowaniach po roku od zajścia szkody
- ryzyko rezerw: budowa trójkątów szkodowych z uwzględnieniem reasekuracji
- zgromadzenie historycznych informacji o kosztach likwidacji
- połączenia spółek i brak synergii na bazach danych

Zmienność historyczna

- ujęcie Inflacji – przeszłej i przyszłej
- historyczne zmiany szkodowości, taryf składek itp.
- zmiany w profilu ryzyka w związku z rozwojem biznesu

Reasekuracja

- dostęp do danych historycznych o reasekuracji i ich spójność prezentacyjna z danymi brutto
- zmiany w programach reasekuracyjnych

Katastrofy

- definicja i sposób ujęcia katastrof – katastrofy naturalne, *man-made*, inne
- COVID 19

Zmiany portfela

- analiza zmienności portfela - wyłączenie starego portfela lub portfela w likwidacji, zmiany w strukturze biznesu

Data Governance – wybrane elementy

Zarządzanie danymi w firmie ubezpieczeniowej obejmuje ustanowienie, utrzymywanie i **udokumentowanie**: zasad, procedur i standardów zarządzania dostępnością, integralnością i bezpieczeństwem danych firmy.

Kluczowe zasady zarządzania danymi w firmie ubezpieczeniowej obejmują punkty (01-08).

Zarządzanie danymi obejmują także biznesowe aspekty - na przykład

- Struktury danych. Nadawanie danym struktur, które służą do organizowania i przechowywania danych w sposób efektywny dla określonego zadania lub aplikacji (klienci, roszczenia, skargi, ...).
- Katalogi danych. Wdrożenie narzędzia/systemu służącego do zarządzania, opisywania i odkrywania zasobów danych organizacji (gdzie dane są przechowywane, kto jest za nie odpowiedzialny i jak są wykorzystywane). Katalog danych umożliwia również użytkownikom łatwe odkrywanie, rozumienie i uzyskiwanie dostępu do potrzebnych im danych.

Jakość danych

Bezpieczeństwo danych

Ramy zarządzania

Prywatność danych

Backup & Recovery

Compliance

Zarządzanie dostępem do danych

Audyt i monitorowanie danych

01

zapewnienie dokładności, kompletności i spójności danych we wszystkich systemach i aplikacjach;
zapewnienie **integralności** danych (zgodności informacji z intencją) w całym cyklu życia danych

02

ochrona danych przed nieautoryzowanym dostępem, wykorzystaniem, ujawnieniem, modyfikacją lub zniszczeniem

03

ustanowienie ram definiujących role i obowiązki, przepływy pracy i procesy oraz mechanizmy monitorowania i raportowania

04

przestrzeganie wszystkich wymogów prawnych, regulacyjnych i wewnętrznych związanych z prywatnością danych i ochroną poufnych informacji

05

posiadanie planu tworzenia kopii zapasowych i odzyskiwania danych w przypadku jakiegokolwiek awarii

06

zapewnienie zgodności danych z zasadami i procedurami firmy, a także wszystkimi obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami i standardami.
W sektorze ubezpieczeń regulacje obejmują, de facto, wszystkie punkty (01-05, 07-08).

07

zarządzanie i kontrolowanie dostępu do danych poprzez role, poziomy dostępu i uprawnienia

08

audyt i monitorowanie dostępu do danych, zmian i wykorzystania w celu wykrycia wszelkich podejrzanych działań i zapewnienia zgodności

03

Pakiet aplikacyjny i korzyści USP dla TU

Czego wymaga dobra praktyka pakietu aplikacyjnego?

Wniosek powinien odpowiedzieć na szereg pytań

- Dlaczego parametry własne lepiej odzwierciedlają ryzyko niż SF?
- Jeśli jakieś linie biznesowe zostały pominięte, to dlaczego?
- Czy założenia dla metod są spełnione?
- Jak wypada porównanie dostępnych metod (metody ryzyka rezerw)?

- Jak dane spełniają wymogi kompletności, dokładności adekwatności dla potrzeb USP?
- Jak wygląda proces walidacji danych?
- Jak spełnione są wymogi dokumentacji danych?
- Czy dane są spójne z założeniami określonymi dla stosowanych standardowych metod?
- Czy dane odzwierciedlają oczekiwany profil ryzyka?
- Które korekty danych są konieczne i dlaczego?
- Kiedy parametry specyficzne zaczną być wykorzystywane?

Na prośbę organu nadzoru dostarczenie następujących informacji:

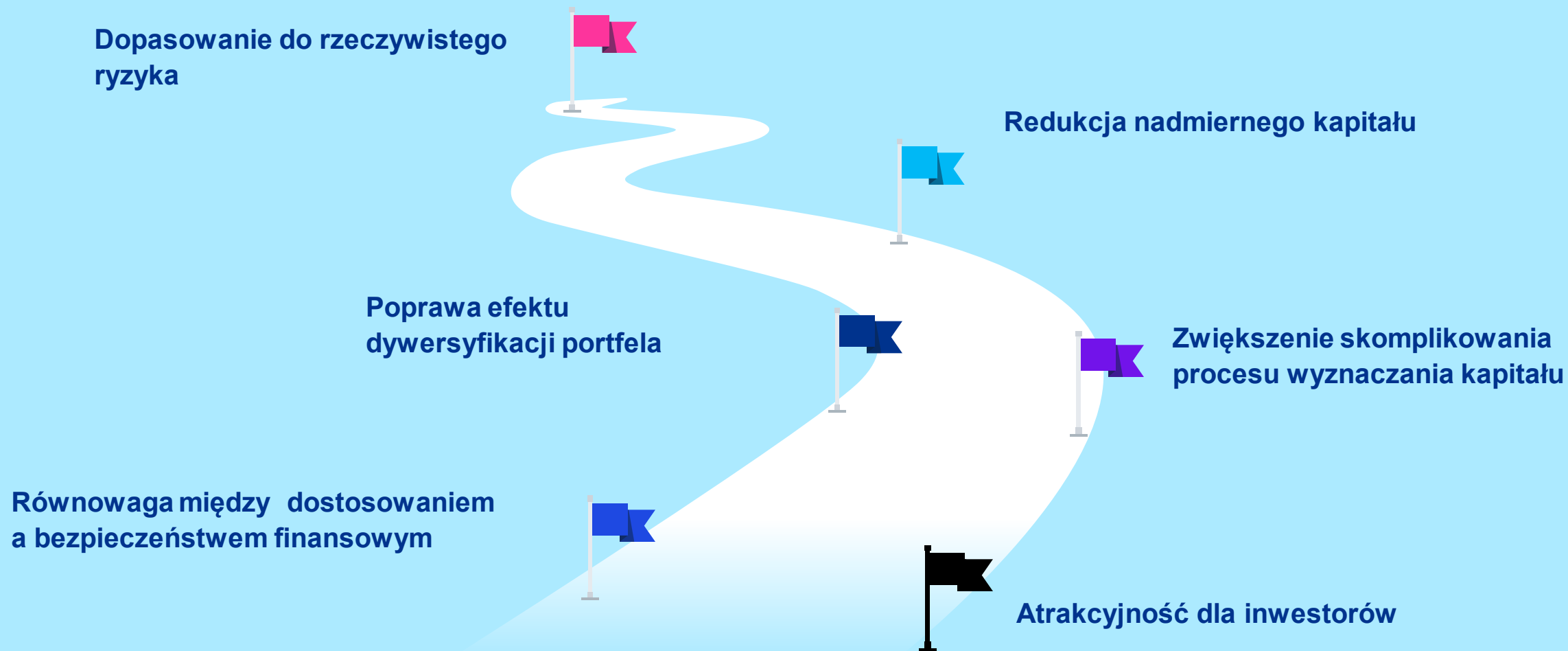
- Oryginalne dane oraz korekty danych

Ryzyko i metody

Jakość danych i adekwatność

Inne

Wpływ zastosowania USP

Maciej Zabój

Senior Manager
CEE Actuarial

M: +48 728 841 552

E: mzaboj@kpmg.pl

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają charakter ogólny i nie dotyczą konkretnego podmiotu. Informacje zostały wybrane na podstawie naszej oceny tego, co jest najbardziej istotne z uwagi na cel niniejszej prezentacji. Przedstawione informacje mogą nie być odpowiednie do celów innych niż cel niniejszej prezentacji.

© 2023 KPMG Audyty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji. Wszelkie prawa zastrzeżone.

[kpmg.pl](https://www.kpmg.pl)

KPMG

